

Zastavení s místním básníkem Michalem Štěpánkem

Poslední dobou mi připadá, že všichni pořád jen někam spěchají a nemají na nic čas. Je to znát i v mojí půjčovně na pobočce Za Parkem, kam si čtenáři chodí stěžovat na svoji vytiženost a málem si už ani nepůjčují žádné další knížky. Často si při takových příležitostech připomínám úsloví, které jsem někde četla a mám jej ráda: „*Broušení kosy nezdržuje sečení*“. A začala jsem loni v létě uvažovat o tom, že by bylo dobře vyjít čtenářům vstříc v jejich potřebě sem tam se na chvíli vzpamatovat, oddychnout si, zažít něco příjemného. Co třeba připravit každý měsíc dva kratičké úryvky z knížek, jeden z básně, jeden z poetické prózy, vytisknout na volné listy papíru, rozdat je čtenářům a doufat, že se jim zalíbí a přinesou jim do všedních dní něco hezkého, co je vždycky na těch pár minut osvěží a potěší? Zároveň s tím mě napadlo domluvit se s paní učitelkou Vierou Hašanovou ze ZŠ Jezerní a pozvat ji, aby naučila zájemce z řad dospělých odpočívat v tichu, tak jak to občas na dvě tři minutky dopřává svým žákům, když jsou unavení a nesoustředění. Slovo dalo slovo a rozběhl se nový cyklus akcí nazvaný „**Zastavení v čase**“. Jsou to krátká přátelská setkání, při kterých se všichni na chvíli pohodlně usadíme a ponoříme se do ticha (lépe řečeno: jen ti, kdo chtějí – ale zatím se to takhle líbí každému, kdo přichází), necháme myšlenky jen tak plynout a ani je neodháníme, ani se jimi nezabýváme. Necháváme je, jakoby se zdvořilou omluvou, na jindy. Pak si rozdáme ukázky, přečteme si je buď každý v duchu, nebo podle přání třeba i nahlas, podíváme se na vystavené knížky vybraných autorů, půlhodinka je mezitím pryč a někdo už musí jít, jiní se zdrží, všechno podle toho, jak se komu líbí a hodí. O autorech se navíc dá povídat i jindy než při Zastavení – vhodné jsou k tomu například výlety nebo i jiné akce ŠK.

Ti, kdo se některých z těchto akcí nebudou moci zúčastnit, vynahradí si je případně u obrazovky počítače, protože ukázky a někdy i stručné doplňující články budou pravidelně uveřejňovány ve složce "Zastavení v čase" na internetových stránkách ŠK v oddílu týkajícím se pobočky Za Parkem.

Pokud vyberu v ten který měsíc někoho z místních autorů, samozřejmě mu dám vědět a pozvu ho mezi nás. Například ve čtvrtek 24. 11. 2016 jsme přivítali na pobočce Michala Štěpánka, mladého básníka, autora knížky *S/VÍ/TÁNÍ*. Známe se už dávno a vy, čtenáři našeho časopisu, jej znáte také, protože jsme už několikrát ukázky z jeho přírodní lyriky uveřejnili. V době, kdy jsme v každém čísle mívali povídání o některé z regionálních osobností, napsal o něm hezké vyprávění můj kolega Honza Juráš ([viz zde](#)) – jsou totiž s Michalem kamarádi.

Bylo těžké vybrat pro akci pobočky tu správnou ukázku, protože se jich nabízelo moc – o přírodě, o harmonických vztazích mezi lidmi, ale i třeba o konfliktech, o rozpoložení filozofickém i rozverném... Je to dobře, že je Michal tak všestranným autorem, ale počítali jsme s přečtením několika nových básní, a tak z těch starších jsme si mohli z časových důvodů dovolit jen jednu. Nakonec jsem na listy k rozdávání přepsala verše, které sbírku *S/VÍ/TÁNÍ* uzavírají:

Cestou

*Kamínky a kameny se drolí pod kroky v čase
a že jednou jemný písek z nich stane se
a budou lehké
že i vítr je odnese
mezi zem a nebe
a zpěv ptáků*

*i to hrubé bude jemné
a bude se podobat zázraku*

když jdeš po cestě a sundáš si boty

*cítíš a hladíš drsnou a jemnou zem
zastavíš se nohama
v místech hebkých
abys byl pohlazen*

*to je hrubý kámen
který se s láskou rozdal
a jako studený kus ledu
v hřejivý písek roztál*

*všechnu svou lásku
do jemných zrníček skryl
a jako voda čistá se
na cestě rozpustil*

Také nové básně, které nám Michal přečetl, se nám moc líbily. Budeme rádi, jestli někdy vyjdou knižně. Ještě dříve se ale, jak doufám, některé z nich objeví v našem časopise – a tak se na ně můžete těšit spolu s námi.

Z těch, které vyšly ve sbírce S/VÍ/TÁNÍ, přidávám s Michalovým dovolením ještě několik dalších básní:

Setkání s bývalým spolužákem ve frontě supermarketu

*Jak se máš a jak žiješ?
Jo, dobře!
Podíval se na moji holku
Dávala jídlo na pás
usmívání*

Co povídat dál?

„A co ty?“

*Odpověď zrovna projížděla na pásu
Oba jsme na ni koukli -
Balíček plenek pro děti
V tu ránu
jsme se parádně rozpovídali
smíchem
Jako dvě malé děti
který už jsou dospělý
a šťastný
že můžou přivést na svět
další děti*

*„kdo je další na řadě?“
zeptala se mě prodavačka.
Hodně nahlas jsme se rozpovídali.
Ale prodavačka našemu nářečí nerozuměla*

Tak jsem musel říct, že:

„Já“
s úsměvem
a hle
rozuměla
a odpovídala,

ale na to
nejsou slova

Žena a muž

S výkřikem
bušila do jeho hrudi
do zamčených dveří
aby srdci kterému už nevěří
řekla
že mu ještě věřit chce

odevzdané ruce
zvadlé květiny

upřímně dávám ti své srdce
a bolestně беру si jej zpět
byli spolu sedm rozkvetlých jar
a teď je podzim
vyřčen během několika vět

několik roztřesených pohledů
obrat' se zády
a zkus jaké je to
neohlížet se

ve slabosti se někdy přistihneš
jak se plížíš za vůní
jak vzduch
pod prahem
dveří
zamčených hřebíky
do rakve"

Bílá čistá hudba

Janě

Bílá čistá hudba
vyplnila celý kraj
a v celém tom pohádkovém kraji
si v té hudbě děti hrají
a my si půjdeme taky hrát!

*Stavět zámek koulovat se
bruslit bobovat
do sněhu se házet*

*Víš sice je teď září
ale píšu o tom
protože ve snu*

*Ve snu jsme spolu stáli na dvorku
z nebe omámeně začaly
padat lehounké vločky sněhu*

*Nebe jako louka plná pampelišek odkvetlých
vydechla lehké chmýří
jak jemná zrnka když ve vodě se zvíří*

*Na padající sníh hledíme
krajina jak hladina utichla
a on dolů bílý míří
padá
stojíme*

*Zdá se
sníh ve vzduchu stojí
a my vzhůru letíme*

*Druhý den se vyjasnilo
a byl bílý svět
bílý rozprostřený klid
viděl jsem křišťálově modré nedohledno
a vděčný skromný jas
ukrytý v paprscích tvých řas*

Vyvětrat duši svou

*Procházíš se zelenou travinou
a z ní líbezně kvetou stromy
ta řeka dřeva
vzhůru k nebi pramení*

*Smaragdová tráva ze stráně
stéká jak z jezu v kaskádách
a nad tím se zvolna prochází
pastýř Slunce
a jak Bůh žehná
svým rajským zahradám*

*Voda z hlubin k povrchu vyvěrá
v klidných lesích a kopcích
duše v tichosti se otvírá*

*tryská z nohou až k temeni
a podobá se Slunci*

Dva ve při

*Každý má svoji pravdu
jde o to vyhrát
kdo svou pravdou dá druhému přes držku
anestetikuje svými argumenty
a vyjme oči
učiní lobotomii
a zasadí klíčky svých očí
výtrusy houby svého mozku
a implantáty své paměti
zasadí metaforickými rukama
s pohledem bezpečnostní kamery
vše pečlivě jako vzácné kameny
protože má pravdu! A co je víc než pravda?
tudíž i tebe učiním pravdou
protože doposud jsi byl lží!*

*Staniž se tedy mou mluvenou pravdou
ty odraze Božího obrazu*

*Vše je relativní a strom z čeledi papíru vše snese
však není nad to procházet se tichým lesem*

*Ticho ta slova zahalená v nahotu
odpověď bez odpovědného*

Syn

*Můj syn
otevřít dveře
nesoucí jsoucí prostor štěstí
v úsměvu*

*Křest světlem úsměvu
mého syna
výhled do nebe skrze věci země
mi rozprostírá*

*Připomíná za ticha
za ticha
vždy jen za ticha
a nikdy jinak*

Křest světlem úsměvu

tě utiší
a připomene noc
zápas o svobodu
volání o pomoc
které snad někdo vyslyší!

Stále stejné dveře
stejná přítomnost
zběsilé škrábání na dveře
pes zavřený je v garáži
stále a stále
rytmicky zní
v refrénech ticha
píseň o útěku na svobodu
na dveře naráží

Ta tenká přepážka
že místnost
uzavřenost
je náhražka
když venku
pod klidnou jasnou oblohou
chutná nádech
šťastně
jako objetí starých přátel

Tlučte a bude vám otevřeno!

A nyní to přichází
samo
samovolně
a vše těžké odpadá
a slova též
když zcela z cely
utichneš
a není více
nežli tichost
bez hranice

Toť jeden úsměv
jenž dveře otevírá
a káže zvěst radostnou!

Staniž se světem
jímž už jsi
v samotě
pod jasnou noční oblohou